

Závěr

Varšavská úmluva vytvořila již v raném období mezinárodní letecké přepravy základní standard, který se dal považovat za úspěch. Je přirozené, že postupně začínal být vnímán jako nedostačující, což se projevilo přijetím několika instrumentů, jejichž cílem bylo obsah Varšavské úmluvy revidovat. Následkem byl velice roztříštěný systém, jehož jediným řešením se stalo přijetí nové mezinárodní úmluvy. Montrealská úmluva se snažila reagovat na požadavky vyjádřené v dodatkových protokolech k Varšavské úmluvě a mnoho jejich ustanovení přešla do svého textu. Její význam spatřuji především ve znovu nastolené unifikaci úpravy mezinárodní letecké přepravy. Kromě zásadního převratu v koncepci odpovědnosti byla cílem nové úmluvy změna ustanovení, které činily v textu své předchůdkyně problémy, projevující se rozsáhlou judikaturou. V tomto směru shledávám, že Montrealská úmluva spíše neobstála. Ač si kladla za cíl stanovit neomezenou odpovědnost dopravce v případě smrti a zranění cestujících, použitím nejasných termínů, které stejně jako Varšavská nedefinuje, zůstává prakticky odpovědnost do jisté míry omezená. Pojem „nehoda“ tak bude stále důvodem soudních rozepří stejně jako otázka finanční kompenzace psychické újmy cestujících. Bohužel nedošlo ani k určení, jaký časový posun mezi plánovanou dobou příletu do místa určení a dobou skutečnou lze již považovat za „zpoždění“. Za jednoznačný úspěch však považuji vložení ustanovení o pravidelném přezkoumávání odpovědnostních limitů.

Evropská unie se široce zaměřuje na ochranu spotřebitelů jako slabších smluvních stran. V jejím rámci přijala také několik právních předpisů, majících za cíl ochranu cestujících v mezinárodní letecké přepravě. Klíčovým se stalo nařízení č. 261/2004, přijaté poměrně krátce po Montrealské úmluvě. Ještě před nabytím jeho účinnosti bylo poukazováno na jeho neslučitelnost s Montrealskou úmluvou. Vztahem těchto dvou předpisů se již opakovaně zabýval Evropský soudní dvůr, který však neshledal tvrzený nesoulad. Zásah do výlučnosti Montrealské úmluvy považuji za poměrně zřetelný, proto se mi další judikatura k tomuto tématu jeví jako pravděpodobná. K nárůstu soudních sporů bude patrně přispívat také existence některých nejasných ustanovení v textu nařízení.